

**Opinia Komitetu Polityki Naukowej
w sprawie projektu rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie danych przetwarzanych w
Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on.**

Dot.: projekt rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on. (pismo DP-WLN.0231.13.2023.JL z dnia 4 lipca 2024 r.)

Projekt rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie danych przetwarzanych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on to dokument liczący 37 stron opatrzony uzasadnieniem. Dokument ma charakter zdecydowanie szczegółowy i techniczny, ale okoliczności przedstawione w uzasadnieniu, w ocenie Komitetu Polityki Naukowej, przekonująco dowodzą celowości tej regulacji. Niemniej, Komitet pragnie zgłosić dwie grupy uwag. Pierwsza grupa dotyczy indeksu ORCID, druga - kwestii szczegółowych.

W kwestii numeru ORCID, przywoływanego w projekcie w wielu miejscach, w związku z celami sprawozdawczości, powstaje następująca wątpliwość. Nieefektywne może okazać się stosowanie tego identyfikatora w sytuacji, gdy nie może być wprowadzony obligatoryjnie a istnieją sytuacje, w których numer ORCID nie jest znany (współtwórcy wynalazku, wzoru użytkowego, hodowcy roślin i in., por. § 4. 1.). W ocenie Komitetu Polityki Naukowej warto też poddać analizie merytorycznej uzasadnienie wyboru identyfikatora ORCID spośród systemów zbierających informację o dorobku naukowców.

Praktyka dowodzi, że są uczelnie, gdzie w efekcie dyskusji środowiskowych decyzję o podaniu tego identyfikatora pozostawiono w gestii twórców (autorów), uchylając niekiedy wprowadzony lokalnymi regulacjami obowiązek podawania ORCID w procesach promocji naukowej i w sprawozdawczości.

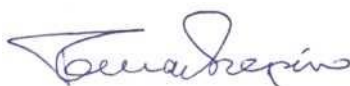
Co więcej, zdanie: „...Numer ORCID jednoznacznie identyfikuje naukowca w środowisku elektronicznych zasobów informacji i jest elementem niezbędnym w procesie ewaluacji jakości działalności naukowej...”, zawarte w uzasadnieniu, nie odpowiada stanowi faktycznemu, ponieważ naukowiec może założyć więcej niż jeden ORCID i niekoniecznie właściwy z nich wskazać. Podczas powiązania z PBN może dojść do sytuacji niejednoznaczności zaliczania osiągnięć. Warto ocenić, czy kwestia korzystania z tego identyfikatora może być regulowana tylko obyczajem akademickim, wynikającym z ambicji uczonych i troski o rozpoznawalność ich dorobku, co przekłada się też praktycznie na zaproszenia do współpracy i jakość recenzji w konkursach o finansowanie badań.

Druga grupa uwag Komitetu to propozycje odniesienia się do następujących kwestii, podnoszonych w środowisku akademickim, w związku z problemami związanymi ze

szczegółową treścią projektu. Kwestie te zostały poniżej wyliczone bez uwzględnienia hierarchii ich ważności, zgodnie z porządkiem opiniowanego projektu.

W opinii Komitetu Polityki Naukowej warto rozważyć następujące propozycje:

- wykreślenie § 2 ust. 4 pkt 6 - ponieważ podawanie informacji, czy pracownik prowadzi działalność naukową albo czy bierze udział w jej prowadzeniu wydaje się bezzasadne, z uwagi na składanie oświadczeń wraz z procentowym udziałem czasu pracy związanej z prowadzeniem działalności naukowej w poszczególnych dyscyplinach - jeżeli pracownik nie bierze udziału oznacza się 0%;
- przywrócenie § 2 ust. 5 pkt 4, ponieważ usunięcie zapisu przywraca wątpliwości dotyczące stanu, na jaki dzień należy podać informacje o nieobecnościach w danym roku (wcześniej podana była data 31 grudnia i od tego dnia liczony był termin na aktualizację danych o nieobecnościach);
- wprowadzenie wartości minimalnej inwestycji pozostałych (innych niż aparatura naukowo-badawcza i infrastruktura informatyczna, których wartość jest określona jako powyżej 500000 zł) w § 5 ust. 5, co pozwoli na wprowadzanie w systemie POL-on informacji o inwestycjach pozostałych (np. budowlanych) o wartości równej lub większej od np. 100 tys. zł;
- wydłużenie terminu na wprowadzanie danych o realizowanych projektach w zakresie badań naukowych, prac rozwojowych lub upowszechniania nauki w § 12 ust. 1 pkt 3 – analogicznie, jak pozostałych danych, służących ocenie efektów finansowych badań naukowych i prac rozwojowych potrzebnych do przeprowadzenia ewaluacji dyscyplin naukowych, tj. do 31 marca roku następnego;
- wykreślenie § 18 ust. 1 pkt 2. Przepis przejściowy nakłada obowiązek wprowadzenia danych, o których mowa w § 5 ust. 3 pkt 6 lit. e, tj. imion i nazwisk osób, które prowadziły działalność naukową objętą każdym opisem wpływu, oraz - jeżeli są znane - numerów ORCID, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Zapis w projekcie prowadzi do wątpliwości dotyczących związku tych danych z opisami wpływu, a także wątpliwości związanych z przyszłą ewaluacją (będzie obowiązywało już nowe rozporządzenie zawierające zmieniony zapis § 5 ust. 3 pkt 6).
- wykreślenie ogólnego zapisu w § 5. ust. 3 pkt 7 lit. q, który jest opisany w lit. n-p w sposób szczegółowy;
- na stronie 23 zapis „3) o organie nadającym stopnie w uczelni” należy zastąpić sformułowaniem „o organie lub organach” (stopnie może nadawać rada dyscypliny lub senat).

Tomasz Szapiro
Przewodniczący Komitetu Polityki Naukowej

Warszawa, 18.07.2024 r.